

Knowledge grows

A man with grey hair, wearing a dark blue sweater and dark trousers, is crouching in a lush green field. He is holding a small bundle of green grass in his right hand. In the background, several black and white cows are grazing. The sky is overcast.

Uw pensioenfonds in 2023

In het jaarbericht blikken we terug op 2023. Dit jaar stond vooral in het teken van de toekomst van het Yara pensioen. Het bestuur heeft, samen met onder andere de werkgroep Toekomst Pensioenen, belangrijke stappen gezet in de uitwerking van de toekomstplannen. Dit heeft ertoe geleid dat er aan het begin van 2024 nog maar twee scenario's overbleven: Verzekeren of Invaren.

Verder was 2023 een bijzonder jaar voor indexatie. Er zat een groot verschil tussen de indexatie voor werknemers en die voor de gepensioneerden en oud-deelnemers. Om de indexatie te bepalen kijken we voor de werknemers naar de lonen en voor de gepensioneerden en oud-deelnemers naar de prijzen. De stijging van de lonen kon in 2023 de enorme stijging van het levensonderhoud onmogelijk bijbenen. Zoals u verderop kunt lezen, is dit verschil in 2024 grotendeels weer rechtgetrokken.

De dekkingsgraad schommelde gedurende 2023 wat heen en weer als gevolg van wisselingen in beleggingsresultaten en rente. Aan het eind van 2023 stond het pensioenfonds er, net als eind 2022, financieel goed voor.

In het vierde kwartaal van 2023 hebben we uw mening gevraagd over onze communicatie. We vroegen hoe u het liefst geïnformeerd wilt worden over de komende pensioenveranderingen. Deze peiling leverde goede inzichten op. Bedankt voor het meedoen.

Pensioenfonds op weg naar Verzekeren

In 2024 zijn inmiddels een aantal nieuwe stappen gezet. We informeerden u in het eerste kwartaal van het jaar zeer uitgebreid over de twee mogelijke routes: Invaren of Verzekeren.

De belangstelling was groot. In totaal hebben we ruim 300 gepensioneerden en 150 werknemers mogen begroeten bij informatiebijeenkomsten op locaties in Sluiskil, Vlaarding en Axel. Online volgden meer dan 200 van u onze uitleg over de twee mogelijkheden. Tot halverwege april 2024 konden alle deelnemers van Pensioenfonds Yara hun voorkeur doorgeven. De opkomst van de uitvraag was met 75,5% veel hoger dan we hadden verwacht en daar zijn we zeer tevreden mee. Nogmaals bedankt voor het meedoen!

De uitslag was heel duidelijk. Van de respondenten koos 76% voor Verzekeren en 14% voor Invaren; 10% liet de keuze aan het bestuur.

Het bestuur heeft in mei 2024 een voorlopig besluit genomen en heeft de uitslag van de uitvraag hierbij zwaar meegewogen. De route Verzekeren gaat nu vrijwel zeker door. Met een voorlopig besluit zet het bestuur het goedkeuringsproces in gang om tot een definitief besluit te komen. In dit geval moet het verantwoordingsorgaan een advies geven en De Nederlandsche Bank krijgt de tijd om eventueel bezwaar te maken tegen het plan.

Het bestuur heeft ook een aantal voorwaarden gesteld aan Verzekeren. De indexatie die kan worden ingekocht moet hoog genoeg zijn. Dat hangt af van de marktomstandigheden en de financiële positie van het pensioenfonds, op het moment dat het contract getekend wordt.

De datum van de overstap staat nog steeds gepland in het vierde kwartaal van 2024. We zijn verdere communicatie over de veranderingen aan het voorbereiden.

De veranderingen betekenen ook dat Pensioenfonds Yara na 25 jaar zal worden opgeheven.

Het is het einde van een tijdperk en aan dat idee moet het bestuur nog wel even wennen. Ik ben ervan overtuigd dat we de pensioenen op een goede manier kunnen onderbrengen, dus dat maakt veel goed moet ik zeggen. Voor het zover is zult u extra veel van ons horen, zodat u precies weet wat er met uw pensioen gaat gebeuren.

Peter Vlaeminck
Voorzitter

Verzekeren hoe werkt dat?

Uw pensioenuitkering wordt gegarandeerd door een verzekeraar.

Bij Verzekeren staan de opgebouwde pensioenen bij een verzekeraar en die keert ook de pensioenen uit. U heeft de garantie dat uw pensioen, net als nu, niet meer verlaagd gaat worden.

Uw pensioen of pensioenuitkering wordt mogelijk bij de overstap eenmalig geïndexeerd en daarna jaarlijks gegarandeerd geïndexeerd (aangepast met een percentage van de prijsstijgingen), zolang u leeft. Dit betekent dat uw pensioen voor een (groot) deel meegroeit met de prijzen. De eenmalige indexatie en de jaarlijkse indexatie die we voor u kunnen afspreken, hangen af van onze reserve bij de overstap. De dekkingsgraad is nu ruim 144%, dus er is een mooie reserve voor in kas.

Mijlpalen pensioenjaar 2023

Mei

- Peiling toekomst pensioen: eerste inzichten

Juni

- Indexatie bekend: groot verschil tussen de indexatie voor werknemers en die voor gepensioneerden en oud-deelnemers

Juli

- Wet Toekomst Pensioenen in werking getreden op 1 juli 2023
- Verbetering keuzebegeleiding
- Uitslag Peiling toekomst pensioen: voorkeur voor voorspelbaar pensioen

Augustus

- Jaarbericht verstuurd

November

- Online peiling over onze communicatie

December

- Jaarbedragen 2024 bekend

De belangrijkste cijfers

Alle bedragen x € 1.000

Activa	2023	2022
Beleggingen voor risico pensioenfonds	599.616	565.354
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	289	367
Vorderingen	4.780	68
Liquide middelen	8.552	395
Totaal	613.237	566.184

Passiva	2023	2022
Reserves	174.444	174.159
Technische voorzieningen	437.810	390.800
Kortlopende schulden	983	1.225
Totaal	613.237	566.184

De belangrijkste post in de balans van een pensioenfonds is de post 'technische voorzieningen'. Dit is het bedrag dat nodig is om alle pensioenen uit te kunnen betalen, nu en in de toekomst.

Verkorte staat van baten en lasten

Alle bedragen x € 1.000

	2023	2022
Beleggingsresultaten	60.851	-123.568
Ontvangen premies	9.255	9.671
Overige baten	197	181
Saldo overdracht van rechten en verplichtingen	-7	-391
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen	-46.842	139.403
Pensioenuitkeringen	-22.918	-19.620
Saldo herverzekering	-78	-276
Mutatie voorziening AAOP Arbeidsongeschiktheidspensioen	-168	-169
Overige lasten	-5	-4
Saldo van baten en lasten	285	5.227

De beleggingsmix

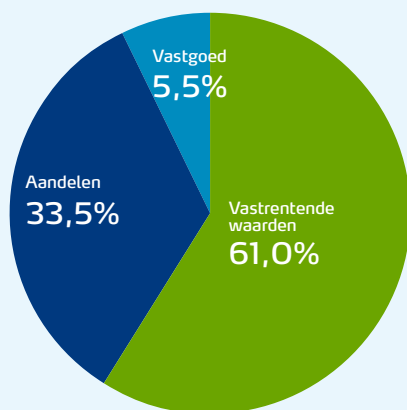
Om de pensioenen nu en in de toekomst te kunnen betalen, belegt het bestuur het vermogen van het pensioenfonds. Beleggen is nodig omdat de premie alleen niet genoeg is voor een levenslang pensioen dat meegroeit met de prijzen. Dit doet het bestuur uiterst zorgvuldig. Eind 2023 wordt 61% belegd in vastrentende waarden, waarmee relatief weinig risico wordt gelopen. Maar daarnaast wordt een deel van het vermogen belegd in meer risicovolle beleggingen zoals aandelen en vastgoed. We hechten ook veel waarde aan mensenrechten, milieu en duurzaamheid en willen daarom het vermogen op een maatschappelijk verantwoorde manier beleggen.

Beleggingen van Pensioenfonds Yara wereldwijd

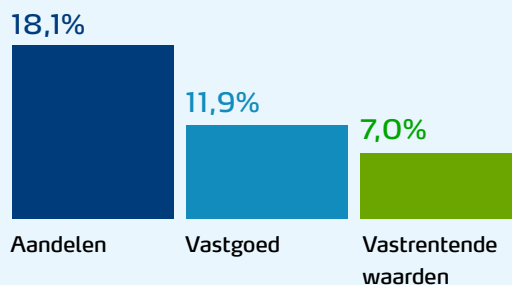
Hoe het bestuur omgaat met beleggingen is vastgelegd in ons beleggingsbeleid. Hierin staat hoe het bestuur zorgvuldig het geld beheert. Het bestuur onderzoekt regelmatig of het beleggingsbeleid nog past bij de populatie van Pensioenfonds Yara.

Het pensioenfonds belegt wereldwijd. Naast beleggingen in euro's belegt het pensioenfonds ook in andere valuta. Aan het eind van 2023 is circa 10% belegd in andere valuta dan euro. U kunt hierbij denken aan onder andere Amerikaanse dollars, Britse ponden, Hong Kong dollars, Zweedse kronen en Zwitserse franken.

De beleggingsmix ultimo 2023

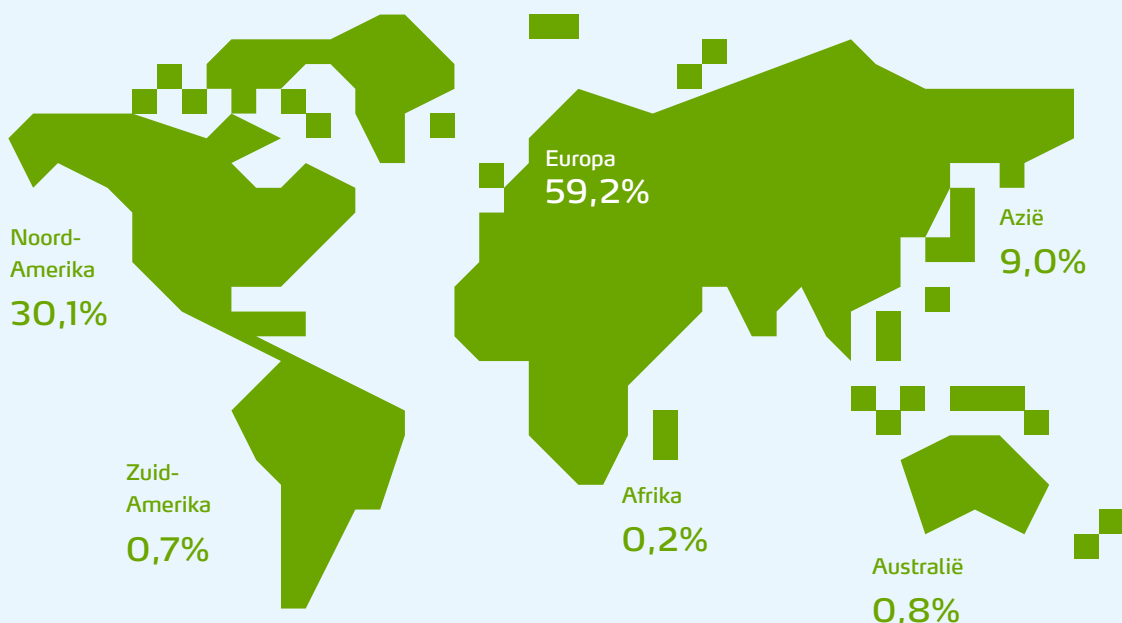

Het behaalde rendement

In het jaar 2023 heeft het Pensioenfonds een totaal rendement behaald van

10,9%

Verhoging van de pensioenen in 2024

Het verschil tussen de indexaties voor werknemers en gepensioneerden is kleiner geworden.

Nu de definitieve dekkingsgraad per einde 2023 bekend is, heeft het bestuur een besluit genomen over de indexaties voor 2024. Dit jaar zijn de werknemers in het voordeel, waardoor de pensioenverhogingen in totaal weer in evenwicht worden getrokken. Er was ook een zeer beperkte ruimte voor het inhalen van eerder gemiste pensioenverhogingen (inhaalindexatie). Het bestuur heeft voorzichtigheidshalve besloten om die voor beide groepen nog even uit te stellen tot we overstappen naar Verzekeren, zodat we een goede indexatie kunnen inkopen voor de toekomst.

Werknemers

Voor werknemers proberen we de pensioenen mee te laten groeien met de lonen (CAO-loonindexcijfer werkgever Yara). In 2024 is dat volledig gelukt, door een

gunstige eindstand van de dekkingsgraad. De opgebouwde pensioenen van werknemers zijn daarom verhoogd met 8,5%. Hun totale pensioenverhoging van 2023 en 2024 komt daarmee op 11,95% (die van 2023 met daar overheen die van 2024).

Gepensioneerden en oud-werknemers

Voor gepensioneerden en oud-deelnemers proberen we hun pensioenen mee te laten stijgen met de prijzen. Bij het vaststellen van de prijsstijging kijkt Pensioenfonds Yara altijd naar het Consumentenprijsindexcijfer alle bestedingen van het CBS voor de periode van 1 oktober tot 1 oktober voorafgaand aan het jaar van verhoging. In dit geval dus de periode van oktober 2022 tot oktober 2023. De prijzen daalden toen volgens het CBS met 0,4%, waardoor de pensioenen van gepensioneerden en oud-werknemers niet zijn verhoogd. Hun totale pensioenverhoging van 2023 en 2024 samen komt dan op 12,66%, iets hoger dan het totaal voor werknemers.

Uw pensioenregeling in 2024

De pensioenregeling is in 2024 niet gewijzigd. Alleen de jaarbedragen zijn aangepast.

- Pensioenrichtleeftijd blijft 68 jaar, vervroegen blijft mogelijk
- Franchise, het bedrag waarover u geen pensioen opbouwt, steeg van € 16.322 in 2023 naar € 17.545 in 2024.
- Pensioenopbouw in 2024 is 1,875% per jaar voor het salaris tot € 137.800 (in 2023 lag deze grens op € 128.810)
- Over uw salaris boven €137.800 bouwt u geen pensioen op.
- De pensioenpremie die u betaalt voor de pensioenregeling is niet veranderd. Het is 5% van uw pensioengrondslag (salaris minus franchise). Yara houdt dit in op uw bruto loon. Het exacte bedrag staat op uw salarisstroom.

Verdeling deelnemers eind 2023

In totaal waren er 1.971 deelnemers en gepensioneerden.

Actieve deelnemers 395

20 – 35 jaar	27
35 – 45 jaar	63
45 – 55 jaar	116
55 – 70 jaar	189

Oud-deelnemers 316

20 – 35 jaar	6
35 – 45 jaar	47
45 – 55 jaar	66
55 – 70 jaar	197

Pensioengerechtigden* 1.260

Tot 55 jaar	20
55 – 65 jaar	78
65 – 85 jaar	936
85+ jaar	226

* Inclusief nabestaanden en wezen

Knowledge grows

Op de hoogte blijven over de toekomst van uw pensioen? Abonneer u op de digitale nieuwsbrief!

Met alle ontwikkelingen rond de toekomst van de pensioenen en het pensioenfonds, is onze e-nieuwsbrief de beste manier om op de hoogte te blijven. U krijgt regelmatig een e-nieuwsbrief of nieuwsflits met actuele berichten op uw e-mailadres.

U kunt zich eenvoudig gratis abonneren via onze website, pensioenfondsyara.nl/aanmelden-nieuwsbrief/

Colofon

Redactie:

Peter Vlaeminck (voorzitter Pensioenfonds Yara) en WTW

Vormgeving: EPIC

Contact over Pensioenfonds

Yara: psf@yara.com

of **0115 – 47 44 21**

Contact over uw pensioen of pensioenuitkering:

pfyara@appelpensioen.nl

of **+31 (85) 210 40 95**.